

A félbeszakadás a jogutód perbevonásáig áll fenn, az eljárás folytatását pergazdasági szempontok nem indokolhatják. Így az eljárás folytatásának „hivatalból” elrendelése, majd megszüntetése jogszabálysértő.

Alkalmazott jogszabályok: Pp. 111 – 112. § és 51. § a.) – c) pontjai

Győri Ítéltábla Gf.II.20.009/2009/3. szám

A felperes elsődleges keresetében a z.-i 185/A/17 helyrajzi számú ingatlan esetében az eredeti – tehermentes – ingatlan-nyilvántartási állapot érvénytelenség címén történő visszaállítását, azaz tartalmilag tulajdonjoga visszajegyzését, és az utóbb az ingatlanra bejegyzett jelzálogjog és végrehajtási jogok törlését kérte. Ezért a jelzálogjogosult M. F. B. Rt-t IV.r. alperesként, illetőleg a végrehajtási jog egyik jogosultját a Zala Megyei Illetékhivatalt V.r. alperesként perbe vonta.

Az elsőfokú bíróság a 2007. március 30. napján kelt 53. számú részítéletével felperes keresetét (valójában a felperes I., II., IV. és V.r. alperesekkel szembeni keresetét) elutasította.

A felperes fellebbezése folytán eljáró Győri Ítéltábla a 2008. január 23. napján kelt Gf.II.20.155/2007/3. számú végzésével az elsőfokú részítéletet hatályon kívül helyezte és az elsőfokú bíróságot a per újabb tárgyalására, és új határozat hozatalára utasította. Határozata indokolásában – egyebek mellett – kifejtette, hogy az elsőfokú bíróság lényeges eljárási szabályt sértett, amikor az V.r. alperesnek a per folyamán bekövetkezett megszűnésekor a szükséges intézkedéseket nem tette meg, továbbá, amikor érdemi döntését a 185/A/17 helyrajzi számú ingatlanra bejegyzett egyik végrehajtási jog jogosultjának perben állása nélkül hozta meg. Meghagyta az elsőfokú bíróságnak, hogy a megismételt eljárásban meg kell állapítani az eljárás félbeszakadását azzal, hogy folytatására csak az V.r. alperes jogutódjának perbelépését, illetőleg perbevonását követően – a jogutódlás külön végzéssel történő megállapításával – kerülhet sor. Az eljárás folytatása esetében pedig fel kell hívni a felperest a végrehajtási jog jogosultjának perbevonására azzal, hogy a felhívás eredménytelensége esetén a pert a Pp. 157. § a./ pontja alapján – a Pp. 130. § /1/ bekezdésének g./ pontjára figyelemmel – meg kell szüntetni.

Az elsőfokú bíróság a megismételt eljárásban meghozott végzésében az V.r. alperes vonatkozásában az eljárás félbeszakadását, a jogutód perbelépésig, illetőleg perbevonásáig megállapította. Határozata indokolásában kifejtette, hogy az V.r. alperes feladatának ellátását az APEH Regionális Igazgatósága vette át, így az V.r. alperes megszűnésére tekintettel az eljárás a jogutód perbelépésig, illetőleg perbevonásáig félbeszakadt.

A félbeszakadást megállapító végzés meghozatalát követően az elsőfokú bíróság 59. sorszám alatti végzésével felhívta az APEH Nyugat-dunántúli Regionális Igazgatóságát annak közlése érdekében, hogy a Zala Megyei Illetékhatóság jogutódjaként perbe kíván-e lépni. Az APEH Nyugat-dunántúli Regionális Igazgatósága válaszában közölte, hogy a perbe nem kíván belépni.

Ezt követően az elsőfokú bíróság a Pp. 130. § /1/ bekezdés g./ pontjában foglaltakra történő figyelmeztetéssel felhívta a felperest az V.r. alperesi jogutód, illetőleg a végrehajtási jog jogosultjának a perbevonására.

A bíróság felhívására a felperes a megadott határidőn belül nem nyilatkozott, ezért az elsőfokú bíróság az ügyet új számra iktatva a pert megszüntette. Határozata indokolásában kifejtette, hogy a Győri Ítéltábla Gf.II.20.155/2007/3. számú végzésében foglaltaknak maradéktalanul eleget tett, és az eljárás félbeszakadásának megállapítását követően felhívta a felperest, hogy V.r. alperes jogutódját, valamint a végrehajtási jog jogosultját vonja perbe. A felperes azonban többször felhívás ellenére a Pp. 130. § /1/ bekezdés g./ pontjában foglaltakra történő figyelmeztetés mellett nem nyilatkozott, ezért a pert a Pp. 157. § a./ pontja alapján megszüntette.

Ez ellen a végzés ellen a felperes fellebbezett, amelyben az elsőfokú végzés hatályon kívül helyezését kérte. Fellebbezésében bejelentette, hogy a Zala Megyei Illetékhatóság jogutódjaként az APEH Nyugat-dunántúli Regionális Igazgatóságát perbe vonja. Azzal érvelt, hogy az elsőfokú bíróság 56. sorszámú végzésében a per „szünetelését” állapította meg, a szünetelés alatt pedig a bíróság érdemi döntést nem hozhat.

A II.r. alperes észrevételében az elsőfokú végzés helybenhagyását kérte. Azzal érvelt, hogy az elsőfokú bíróság nem az eljárás szünetelését, hanem az eljárás félbeszakadását állapította meg, majd ezután határidő tűzésével felhívta a felperest az V.r. alperes jogutódjának perbevonására. Mivel a felhívásnak a felperes nem tett eleget, ezért az elsőfokú bíróság helyesen szüntette meg a pert.

A fellebbezés az alábbiak szerint alapos.

Mindenekelőtt rámutat az ítéltábla arra, hogy az elsőfokú bíróság nem a Pp. 111 – 112. §-aiban foglaltaknak megfelelően rendelkezett a félbeszakadás megállapításáról.

A polgári peres eljárásban azon az eseten kívül, amikor egy felperes egyetlen alperessel szemben indít keresetet, előfordulhat, hogy több felperes együtt perel, vagy több alperest együtt perelnek. Ez utóbbi esetekben a felperesek, illetve az alperesek között a perbeli követelések ténybeli és jogi alapjától függően egységes, vagy egyszerű pertársaság keletkezik. Egységes pertársaságról több felperes együttes perindítása, illetőleg több alperes együttes perlése esetében a Pp. 51. § a./ pontja szerint akkor van szó, ha a per tárgya olyan közös jog, illetőleg olyan közös kötelezettség, amely csak egységesen dönthető el, vagy ha a perbe hozott döntés a pertársakra, a perben való részvétel nélkül is kiterjedne. Egyszerű pertársaság keletkezik viszont a felperesek, illetve az alperesek között a Pp. 51. § b./ és c./ pontjaiban szabályozott azon esetekben,

amikor a perbeli követelések ugyanabból a jogviszonyból erednek, vagy – feltéve, hogy ugyanannak a bíróságnak az illetékessége a Pp. 40.§ rendelkezéseinek alkalmazása nélkül is mindegyik alperessel szemben megállapítható – a perbeli követelések ténybeli és jogi alapja hasonló. Az egységes pertársaság esetén a Pp. 52. § /1/ bekezdéséből kitűnően a pertársak függőségének elve érvényesül, vagyis az egyik pertárs cselekménye nem bírálható el a másik perbeli cselekményétől függetlenül. Az egyszerű pertársaság esetében viszont a Pp. a 53. § /1/ és /2/ bekezdéséből következően a függetlenség elve az irányadó, azaz az egyes pertársak cselekményeit a bíróságnak a másik pertárs cselekményeire tekintet nélkül, attól függetlenül kell elbírálnia.

Mindebből következően akkor, ha több felperes együttes perindítása, illetve több alperes együttes perlése esetében a felperesek, illetve az alperesek között egységes pertársaság jött létre, az egyik egységes pertárs halálakor, megszűnésekor a per a többi pertárs vonatkozásába sem folytatható, hanem rájuk kihatóan is beállnak az eljárás félbeszakadásának a Pp. 111. § és 112. §-ában meghatározott jogkövetkezményei. Ha viszont a meghalt (megszűnt) fél egyszerű pertársaság tagjaként vett részt az eljárásban, és az általa vagy vele szemben érvényesített követelés elbírálása elkülöníthető, nincs akadálya annak, hogy a bíróság az eljárás félbeszakadását csak az ő vonatkozásában állapítsa meg.

Jelen esetben a felperes elsődleges keresetében a 185/A/17. helyrajzi számú ingatlan tehermentes visszajegyzését kérte, és ez a kereset az ingatlanra bejegyzett jelzálogjog és végrehajtási jogok jogosultjainak perben állása nélkül nem bírálható el. Így a végrehajtási jog jogosultjának megszűnése miatt az eljárás nemcsak az V.r., hanem valamennyi alperessel szemben félbeszakadt.

A Pp. 111. § /1/ bekezdése szerint, ha valamelyik fél meghal, vagy megszűnik az eljárás a jogutód perbelépésig, illetve perbevonásáig (61 – 62. §) félbeszakad, kivéve, ha a jogviszony természete miatt a jogutódlás kizárt.

Mivel a perben érvényesített igény alapjául szolgáló jogviszony természete nem zárja ki a jogutódlást, az V.r. alperes megszűnése miatt félbeszakadt eljárás folytatását csak a megszűnt fél jogutódjának a perbevonása, vagy önkéntes perbelépése alapozza meg.

A megszűnés miatt félbeszakadt eljárás folytatását pergazdasági szempontok nem indokolhatják, így tévedett az elsőfokú bíróság, amikor az eljárás folytatását „hivatalból” elrendelte, hiszen a félbeszakadás a jogutód perbevonásáig áll fenn.

A jogszabály pedig az eljárás félbeszakadásának esetére határidőt a jogutód önkéntes perbelépésére, vagy perbevonására nem állapít meg. Jogszabályi rendelkezés hiányában, ezért tévesen hívta fel az elsőfokú bíróság a felperest 61. sorszámú végzésében határidő tűzése és jogkövetkezményekre történő figyelmeztetés mellett a jogutód perbevonására. Mivel a felhívásnak jogszabályi alapja nem volt, a felhívásban foglalt jogkövetkezményeket sem alkalmazhatta volna az elsőfokú bíróság, és a jogutód perbevonásának hiányában az eljárást nem szüntethette volna meg.

A Pp. 112. § /2/ bekezdése szerint pedig a félbeszakadás tartalma alatt tett minden – a per érdemére vonatkozó – bírói rendelkezés úgyszintén a felek által teljesített minden perbeli cselekmény hatálytalan, kivéve a félbeszakadással, illetve az annak megszüntetésével kapcsolatos bírói rendelkezéseket és perbeli cselekményeket.

Mindebből pedig az következik, hogy kizárólag szorosan a félbeszakadáshoz kapcsolódó perbeli cselekmények azok, amelyeket a jogszabály a félbeszakadt eljárás időtartama alatt lehetővé tesz. Így tehát nemcsak a félbeszakadás alapjául szolgáló perbevonásra, illetve perbelépésre nem lehetett volna határidőt és jogkövetkezményt megállapítani az elsőfokú bíróságnak, hanem a végrehajtási jog jogosultjának perbevonására sem hívhatta volna fel a felperest. Az elsőfokú bíróság felhívása (és jogkövetkezmény kilátásba helyezése) hatálytalan percselekménynek minősül, ezért a félbeszakadás időtartama alatt tévesen szüntette meg a pert.

A kifejtettekre figyelemmel a Győri Ítéltábla az elsőfokú bíróság végzését a Pp. 259. §-a alapján alkalmazandó Pp. 253. § /2/ bekezdése alapján megváltozatta, és a per megszüntetését mellőzte.